

JAAERVERSLAG 2025 BIESBOSCH MUSEUMEILAND

NATUUR,
CULTUUR
EN KUNST

INHOUDSOPGAVE

1. Voorwoord	4
2. Samenvatting	5
3. Overzicht activiteiten 2025	6
4. Bezoekersaantallen 2025	10
5. Promotie en publiciteit	11
6. Samenwerkingsverbanden	12
7. Exploitatierekening 2025	13
8. Personeel & Organisatie	14
9. Green Key	15
10. Vereniging Vrienden van het Biesbosch MuseumEiland en sponsoren	16
11. Governance Code, Code Diversiteit & Inclusie en Code Fair Practice	18

1. VOORWOORD VAN DE VOORZITTER

Met trots presenteren wij het jaarverslag 2025 van het Biesbosch MuseumEiland. Het afgelopen jaar stond in het teken van verbinding, ontwikkeling en vertrouwen in de toekomst van ons museum en het bijzondere natuurgebied waarvan wij het verhaal mogen vertellen.

2025 was een jaar waarin opnieuw duidelijk werd hoeveel betrokkenheid er bestaat bij het museum. Dagelijks zetten medewerkers en vrijwilligers zich met enthousiasme en toewijding in om bezoekers een inspirerende ervaring te bieden. Hun inzet vormt het hart van onze organisatie. Namens het bestuur spreek ik hiervoor mijn grote waardering en dank uit. Dankzij hun kennis, gastvrijheid en betrokkenheid blijft het museum een plek waar natuur, cultuur en geschiedenis samenkomen.

Daarnaast hebben wij in 2025 een belangrijk besluit genomen voor de toekomst van het museum: de vernieuwing van paviljoen 6 en 7. Met deze ontwikkeling willen wij onze presentaties en voorzieningen verder verbeteren en bezoekers nog beter meenemen in het verhaal van de Biesbosch, vroeger, nu en in de toekomst. Dat deze plannen gerealiseerd kunnen worden, is te danken aan de steun van vele sponsors, fondsen en betrokken partners. Hun vertrouwen in onze organisatie en onze ambities maakt deze vernieuwing mogelijk. Daar zijn wij bijzonder dankbaar voor. Het laat zien dat het museum breed wordt gedragen en gewaardeerd.

Ook in 2025 mochten wij weer vele bezoekers ontvangen uit binnen- en buitenland. Hun belangstelling bevestigt het belang van een plek waar de geschiedenis en natuur van de Biesbosch op een toegankelijke en eigentijdse manier beleefd kunnen worden.

Met vertrouwen kijken wij vooruit naar de komende jaren, waarin wij verder bouwen aan een toekomstbestendig museum dat blijft inspireren en verwonderen.

Namens het bestuur,
Yves de Boer voorzitter

2. SAMENVATTING

In 2025 bezochten in totaal 108.117 bezoekers het Biesbosch MuseumEiland. Het aantal betalende bezoekers was 45.212 en hiermee bleven we achter bij voorgaande jaren. Het aantal niet betalende bezoekers steeg opnieuw.

In de exploitatie laten de horeca- en beheerstichting een omzetting zien. Mede door aantal bezoekers aan het bezoekerscentrum en de geworven bijdragen voor de herinrichting.

De kosten zijn echter ook gestegen. Er is, net als in 2024, een beroep gedaan op de gemeente Altena voor een subsidie. Dit is helaas niet gehonoreerd.

2025 heeft voor een belangrijk deel in het teken gestaan van het werven van gelden om de plannen voor de herinrichting van de paviljoens 6 en 7 in de vaste tentoonstelling te kunnen realiseren. In de bestuursvergadering van 27 oktober heeft het bestuur hiervoor groen licht gegeven. Na deze 'go' hebben we ons ten doel gesteld de vernieuwde paviljoens medio april 2026 gereed te hebben.

3. OVERZICHT ACTIVITEITEN 2025

MUSEUM

QErfgoed

VVV Biesbosch Linie heeft met hulp van subsidie van de gemeente het project QErfgoed opgezet. Via QR-codes in de Biesbosch wil men bezoekers van de Biesbosch kennis laten maken met unieke verhalen. Het Erfgoed in de gemeente Altena wordt op verschillende manieren ontsloten. Monumenten die gesloten zijn, kunnen virtueel toch bekeken worden en op verschillende locaties zijn podcasts te beluisteren. Via QR-codes op een aantal plaatsen in de Biesbosch wil men bezoekers van de Biesbosch kennis laten maken met bijzondere verhalen. De podcasts zijn in april opgenomen en Alfons van Bokhorst en Hans Smulders hebben namens het Biesbosch MuseumEiland meegewerkt aan twee podcasts.

WISSELEXPOSITIES

Fototentoonstelling 40 jaar Biesbosch

De tentoonstelling van de fotowedstrijd 40 jaar Biesbosch Museum is op 11 januari met veel belangstelling geopend. Van 11 januari tot 15 maart zijn de veertig winnende foto's van de in het kader van het jubileum georganiseerde fotowedstrijd, geëxposeerd.

Biesbosch uit de doeken

Het Biesbosch MuseumEiland heeft geen actief aankoopbeleid voor schilderijen of andere kunst. We krijgen met enige regelmaat wel werken aangeboden van bezoekers. Soms uit legaten, maar soms ook zomaar. Inmiddels heeft het museum een honderdtal werken opgeslagen in depot of verspreid in de vaste collectie. Uit het depot is een selectie gemaakt van divers werk en hiervan is een wisseltentoonstelling samengesteld die vanaf dinsdag 2 april te zien was in ons museum. De tentoonstelling was gratis te bezoeken tot medio mei 2025.

Hakkers 150 jaar

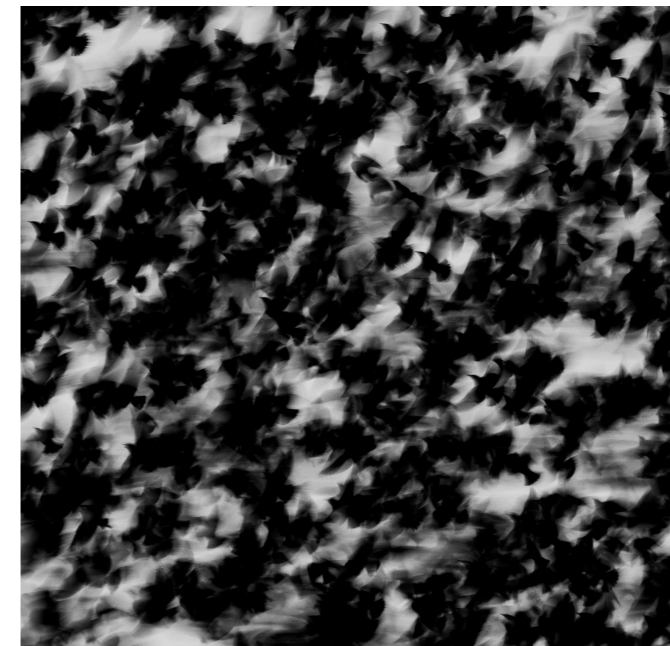
Het bedrijf Hakkers Werkendam vierde het 150-jarig jubileum met een expositie en een tweedaags event in het museum. Basis voor de expositie, te zien van 22 mei tot en met 14 juli, was het jubileumboek dat de bezoekers meeneemt door 'Toen, Nu en Toekomst' van het bedrijf.

Arja van den Heuvel

Van 27 juli tot en met 28 september was de tentoonstelling 'Aan het licht' van Arja van den Heuvel uit Andel te zien. De tentoonstelling bestond uit schilderijen, pastels, monoprints en viltwerk. Er is geen vast thema in haar werk, maar in een aantal werken staan vrouwen centraal. Ook de natuur van Altena en het rivierenlandschap is voor haar een inspiratie. Een korte impressie in woord en beeld van een aantal door haar gemaakte gedichten en haiku's was ook te zien. Voor het 40-jarig bestaan van het Biesbosch MuseumEiland maakte zij een installatie in de expositieruimte van 40 gevilde lisdodden.

Sem Verheij

Sem Verheij uit Almkerk exposeerde twee keer in 2025. Zijn werk was te zien van 26 juni t/m 20 juli en van 8 november t/m 30 december. In zijn fotografisch werk staat verwondering centraal. Vanuit een diepe fascinatie voor vogels, hun vluchtige aanwezigheid en ongrijpbaarheid, nodigt hij de bezoeker uit om opnieuw te kijken. Naar het gewone, het vanzelfsprekende, dat bij nadere beschouwing allesbehalve vanzelfsprekend blijkt te zijn.

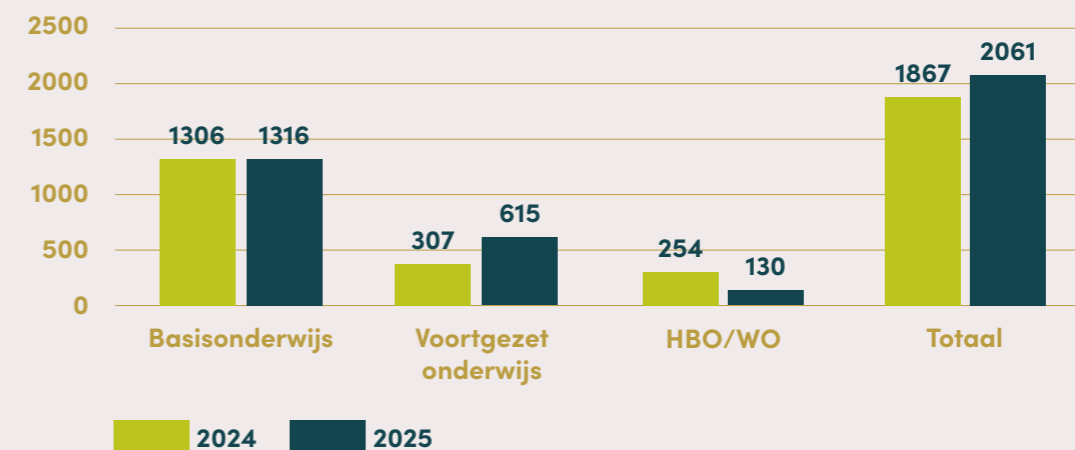

EDUCATIE

In totaal kwamen 1.867 leerlingen & studenten in schoolverband naar het museum. Het basisonderwijs maakte vooral gebruik van de programma's Jet en Jan en Museumschatjes, en de in samenwerking met Staatsbosbeheer opgezette programma's als Vogelpret en Beverpad. Het aantal stemt ondanks een lichte daling ten opzichte van 2024 tevreden, omdat toen dankzij een subsidie 500 leerlingen in twee maanden naar het museum kwamen.

Het programma Museumschatjes van Erfgoed Brabant kent in het schooljaar 2025-2026 een nieuwe opzet. Per museum zijn 1.000 tickets beschikbaar en scholen kunnen zich digitaal melden om een bezoek te brengen. Inmiddels zijn bij ons museum 992 tickets gereserveerd.

BEZOEK SCHOLEN | AANTAL LEERLINGEN BIESBOSCH MUSEUM

EVENEMENTEN

Peter Streckfus

Rijkswaterstaat rondde in 2015 de Ontpoldering van de Noordwaard af. Het project is ook internationaal gezien vermaard en nog steeds bezoeken buitenlandse delegaties de Noordwaard. De Amerikaanse auteur Peter Streckfus is gefascineerd door de expertise van de Nederlandse waterbouwsector. In Nederland interviewde Streckfus bij de Noordwaard betrokken experts, bewoners en betrokkenen en verwerkte ze in een aantal gedichten in het boek getiteld 'Nederland'. Op zaterdag 8 maart droeg Streckfus een aantal gedichten voor in het museum. De gedichten werden ook in het Nederlands voorgedragen door Hans Kloos.

NLDoet

Op zaterdag 15 maart hebben 14 leden van de Lions Maas en Merwede in het kader van de landelijke vrijwilligersactie NLDoet werkzaamheden in het museum verricht. Zij hebben geassisteerd bij de opzet van de nieuwe expositie 'Biesbosch uit de doeken', meegeholpen met de voorbereiding van de ingebruikname van de Biesbosch Beleving en de vijferrand binnen en waterloop buiten (tussen terras en eiland) schoongemaakt.

Tussen Kunst en Kitsch

Op maandag 31 maart was het Biesbosch MuseumEiland decor voor de opnamen van het AVRO/TROS programma 'Tussen kunst en Kitsch'. Vanaf 7.30 tot 20.00 uur stond alles in het teken van dit programma. Op de dag hoopten ca. 800 bezoekers dat de verschillende experts hun meegebrachte item in de categorie Kunst zouden plaatsen. Het programma werd op zondag 16 november uitgezonden en is (en wordt) daarna met enige regelmaat herhaald.

Herdenkingsweekend Tweede Wereldoorlog - 80 jaar Bevrijding

Op zondag 4 mei legde burgemeester Egbert Lichtenberg van de gemeente Altena een krans bij het monument dat de rol van de boeren herdenkt. Daarbij waren op uitnodiging ca. 25 nabestaanden van boerenfamilies aanwezig.

Het Nationaal Comité 4 en 5 mei heeft als taak richting, inhoud en vorm te geven aan herdenken en vieren en de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog levend te houden. Dat wordt onder meer gedaan via Vrijheidsmaaltijden, waaraan op 5 mei 30 personen deelnamen. Het complete programma bestond uit het vertonen van de film 'Grensrechters van de Biesbosch', een bezoek aan het museum en een wandeling langs de monumenten en de expositie 'Oorlogsbrieven' op het eiland.

De laatste activiteit in het kader van de 80-jarige herdenking van het einde van de Tweede Wereldoorlog stond gepland voor zondag 21 september. De film Old Heart, waarvoor ook opnamen in de Biesbosch gemaakt werden, is een eerbetoon aan de Red Ball Express, een legeronderdeel met voornamelijk Afro-Amerikaanse soldaten. Regisseur Roger Rapoport en actrices Eva Doueiri, Zaneta Adams en Diane van Wesep waren aanwezig om na de vertoning vragen vanuit het publiek te beantwoorden.

Week van Ons Water

Van zaterdag 26 april tot en met 11 mei is weer deelgenomen aan de Week van Ons Water! Deze voorjaarseditie valt gelijk met de meivakantie en de aandacht wordt vooral gericht op de Biesbosch Beleving die gratis toegankelijk is. In die week wordt samengewerkt met onder meer musea en bezoekerscentra in de Drechtsteden.

Muziek en natuur - Deltaconcert in samenwerking met Stichting Deltaconcerten

Op 27 juni is voor het vierde achtereenvolgende jaar door de Stichting Deltaconcerten een Deltaconcert georganiseerd. Op ons buitenteras trad het Storioni Trio op in samenwerking met Carel Kraayenhof. Verbindend thema was water, natuur en stilte. Het concert werd bijgewoond door 160 personen en was uitverkocht.

Arendendag in samenwerking met Staatsbosbeheer

Op 6 september is voor het derde opeenvolgende jaar een themadag arenden gehouden. Er werden rondvaarten, begeleide wandelingen en verschillende lezingen gehouden. De dag was met 160 deelnemers opnieuw volledig bezet en een museumbezoek was bij het arrangement inbegrepen.

NK Open water zwemmen in samenwerking met De Biesboschzwemmers

De Biesboschzwemmers uit Werkendam organiseerden op 7 september weer hun Openwaterzwemwedstrijd rond het Biesbosch MuseumEiland. Dit keer stond 'The Biesbosch Swim Challenge' volledig in het teken van het bijeen zwemmen van een donatie voor ALS.

Smaakmuseum in samenwerking met Creative Chef

Op zaterdag 13 september werd in samenwerking met de Creative Chef het Smaakmuseum georganiseerd. Een eetbare tentoonstelling aan tafel, inclusief een rondleiding en food performance van Creative Chef en kunstenaar Jasper Udink ten Cate. De 27 deelnemers kregen een uniek

samengesteld menu voorgeschoteld, dat het verhaal vertelt van bijzondere eetbare gewassen.

Vogels kijken en muziek in samenwerking met Ruben Hein en Dagje in de Natuur

Dagje in de Natuur wandelde op 27 september met ervaren gidsen en 140 deelnemers over onder andere De Pannekoek. De wandeling werd afgesloten met een concert van Ruben Hein in Museumcafé Biesonder. Ruben Hein was al eerder bij ons, in 2024 tijdens het Deltaconcert; hij werd toen verliefd op onze locatie. Samen met Dagje in de Natuur en Ruben Hein hebben we dit event mogelijk gemaakt.

Open monumentendag - Maand van de Geschiedenis in samenwerking met Erfgoed Altena

Erfgoed Altena, waarin het Biesbosch MuseumEiland participeert, organiseerde 13-14 september activiteiten in het kader van het Monumentenweekend dat als thema 'Erfgoed en Architectuur' had. In het kader hiervan stelden we een mini-expositie rond ons gebouw, dat verschillende architectuurprijzen won, samen. In dit weekend bezochten 450 betalende bezoekers het museum.

De Maand van de Geschiedenis stond dit jaar in het teken van het thema 'Natuurlijk'.

In het kader van beide activiteiten is in oktober in eigen beheer een kleine expositie samengesteld.

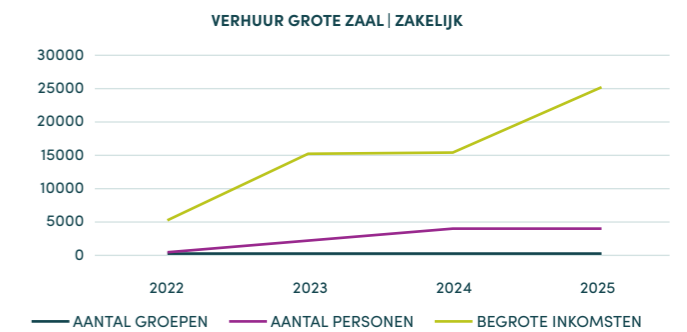
Nacht van de Nacht in samenwerking met IVN en Staatsbosbeheer

Ook dit jaar organiseerden we de Nacht van de Nacht. Op 2 oktober maakten 112 volwassenen en 28 kinderen een avondwandeling bij hoge waterstanden. Gidsen van Staatsbosbeheer en IVN begeleidden de bezoekers langs een aantal markante plaatsen op De Pannekoek waar verhalen over de Biesbosch tot leven werden gebracht.

GEBOUW

De grote zaal, gerealiseerd in 2023, is ook in 2025 goed benut. De nieuwe zaal biedt mogelijkheden om

de bedrijfsvoering te verruimen. In 2025 is de zaal regelmatig gebruikt: voor bijeenkomsten en teamsessies van bedrijven, voor filmvertoningen, presentaties en lezingen, als trouwlocatie en voor educatieve programma's als bijvoorbeeld Jet en Jan. In 2025 is financieel ruimte gevonden voor de benodigde aanpassingen aan akoestiek en luchtbehandeling.

Toegankelijkheid

In 2024 kon dankzij een subsidieregeling van de Stichting Brabantse Natuurpoorten en verschillende sponsors overgegaan worden tot aanschaf van een Zonnebloem-rolstoelfiets, een offroad-rolstoel en een speciaal hiervoor geplaatste stalling. Ook werd het wandelpad achter op het eiland opgeknapt en weer rolstoel- en rollatorgeschikt gemaakt. Ook de rolstoelplaatsjes naast de banken gelegen aan het pad, zijn weer opgeknapt. Doelstelling van de regeling was het verbeteren van de toegankelijkheid van de natuur en buitenruimte (in Nationaal Park De Biesbosch en het Biesbosch MuseumEiland) voor bezoekers met een beperking.

Op 15 mei 2025 werd de officiële ingebruikname opgeluisterd door het populaire duo met de toepasselijke naam De Bevers (John en Kees de Bever). Als ambassadeurs van de Zonnebloem waren zij graag bereid de rolstoelfiets en offroad-rolstoel officieel over te dragen aan de museumstichting.

4. BEZOEKERSAANTALLEN 2025

Het aantal betalende bezoekers over 2025 was lager dan dat van 2024. Het aantal niet betalende bezoekers aan de horeca/bezoekerscentrum steeg echter opnieuw. Het afgelopen jaar bleven de groepsbezoeken nog steeds achter. De groei van het aantal museumkaarten van de afgelopen jaren is dit jaar niet doorgezet.

MUSEUM BEZOEK					
VOLWASSEN			KIND (4-12 JAAR)		
	BALIE	WEBSITE		BALIE	WEBSITE
Individueel	5143	237	Individueel	892	85
Groep	1196	0	Groep	737	
Reisbureau	802	0	School	595	
CJP	51	0	Peuter (tot 4 jaar)	855	
Gratis	76	0			
Overige	214				
Vrienden	83	0			
Museumjaarkaart	8327	172	Museumjaarkaart	2030	108
Subtotaal	15892	409		5109	193
					21603
MUSEUM BEZOEK + RONDVAART					
VOLWASSEN			KIND (4-12 JAAR)		
	BALIE	WEBSITE		BALIE	WEBSITE
Individueel	5045	4642	Individueel	657	488
Groep	1286	0	Groep	118	0
Reisbureau	656	0	School	294	0
CJP	0	0	Peuter (tot 4 jaar)	0	0
Get Your Guide	0	1746	Get Your Guide	0	80
Gratis	0	0	Gratis	0	0
Vrienden	6	0	Vrienden	0	0
Bevertocht	70	611	Bevertocht	5	38
Crossing	56	43	Crossing	3	0
Diversen	393				
Vaarwandeltocht	115	153	Vaarwandeltocht	4	6
Museumkaart	3024	2529	Museumkaart	502	478
Bevertocht Museumkaart	35	280	Bevertocht Museumkaart	5	46
Vaarwandeltocht Museumkaart	31	94	Vaarwandeltocht Museumkaart	3	11
Crossing Museumkaart	17	36	Crossing Museumkaart	0	3
Subtotaal	10734	10134		1591	1150
TOTAAL	26626	10543		6700	1343
					45212

Het aantal museumkaarten is met 17.731 lager dan voorgaande jaren. Het uitkeringspercentage voor een bezoek met een museumkaart komt op ca. 64,4 % van het reguliere tarief (in 2024 was dit 63%). De website is in 2025 door 81.435 bezoekers bezocht.

5. PROMOTIE EN PUBLICITEIT

Naast de onder 3 genoemde evenementen die op zichzelf veel publiciteit opleverden hieronder nog een greep uit de activiteiten van 2025:

Op 9 januari kwam het programma '5 Dagen' van NPO1 met de mobiele studio naar ons museum. Jo van Egmond had een interview met Peter van Beek over het ontstaan van de Biesbosch.

In april is, mede op verzoek van de gemeente Altena, gestart met een pilot waarbij de balie ook de inkomende telefoongesprekken van de Biesboschlinie heeft beantwoord. Het aantal telefoontjes bleek beperkt. Daarnaast zijn we uitgiftepunt voor folders van de Biesbosch Linie geworden. Dit bevordert onderlinge relaties en uitwisseling tussen de toeristisch recreatieve ondernemers en onze medewerkers; we vergroten onze bezoekerscentrumrol en regiofunctie.

VisitBrabant doet inmiddels aan nog actievere profilering van een aantal locaties, kijk eens op: <https://www.visitbrabant.com/nl/locaties/3003159793/biesbosch-museumeiland>.

De Museumvereniging heeft een nieuwe pagina 'Ga met de allerkleinsten' online gezet op museum.nl (<https://www.museum.nl/nl/peuters-and-kleuters>).

Naast het bereik op museum.nl, wordt de pagina ook gebruikt op de social mediakanalen van Museumkaart/Museumkids en mogelijk in een van de volgende Museumtips nieuwsbrieven.

Een greep uit de media-aandacht in 2025:

<https://www.visitbrabant.com/nl/routes-in-brabant/varen-in-brabant>

<https://www.travelisto.net/blog/detail/brabant-neu-entdecken-niederlande>

https://www.instagram.com/reel/DJrwLm-lhhC/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=MzRIODBiNWFIZA==

<https://www.visitbrabant.com/nl/tips/6x-bootje-varen-in-noord-brabant>

6. SAMENWERKINGS- VERBANDEN

HET BIESBOSCH MUSEUMEILAND IS ACTIEF AANGESLOTEN BIJ:

- De Nederlandse Museumvereniging
- Leven met Water van het Ministerie van I&W
- Global Network of Water Museums (WAMU-Net) van UNESCO-IHP
- Get Your Guide
- VisitBrabant
- Erfgoed Brabant
- Brabantse Musea
- Brabantse Natuurpoorten
- Visserijmuseum – Museum de Rivier
- Stuurgroep en Klankbordgroep Bestemmingsmanagement Biesboschregio
- Erfgoed Altena
- Biesbosch Linie

Leven met Water wil komen tot een samenwerkingsverband tussen een aantal landelijke aan water gerelateerde musea, om het belang voor de aandacht van goede waterkwaliteit en waterbeheer te verspreiden. Deelnemende musea zijn het Baggermuseum Sliedrecht, Zuiderzeemuseum Enkhuizen, Waterliniemuseum Bunnik, Nieuw Land Erfgoed Centrum Lelystad, Haarlemmermeermuseum De Cruquius, Nederlands Watermuseum Arnhem, Woudagemaal Lemmer, Watersnoodmuseum Ouwkerk, Biesbosch MuseumEiland Werkendam en het Fries Museum Leeuwarden.

Brabantse Natuurpoorten zijn dé startpunten voor fiets-, wandel-, ruiters-, men-, gravel- en MTB-tochten door de Brabantse natuur. Ze zijn gelegen aan natuurgebieden, er is altijd horeca (in de buurt), (gratis) parkeergelegenheid en informatie over de natuur en de routes. Biesbosch MuseumEiland is één van de Brabantse Natuurpoorten. In 2025 is de knooppuntenkaart met fiets- en wandelroutes op de parkeerplaats van het museum geactualiseerd.

Global Network of Water Museums (WAMU-Net) van UNESCO-IHP. UNESCO-IHP Venetië is initiatiefnemer voor een Global Network of Water Museums. Het WAMU-NET is een onderdeel van UNESCO en gericht op bewustmaking van ons kostbare watererfgoed.

In 2025 is de medewerking aan de planvorming van het museale concept voor de vernieuwing van Museum De Rivier (nieuwe naam van het Visserijmuseum Woudrichem) gecontinueerd. Naast het museale concept worden de mogelijkheden tot uitvoering van het concept zowel inhoudelijk als financieel en van verdere samenwerking tussen de twee musea van Altena onderzocht. In 2025 is een zogenaamd 'bidbook' samengesteld.

In Wijk en Aalburg is het oorlogsmuseum gestart in een tijdelijke huisvesting (twee zalen in het voormalige gemeentehuis van Wijk & Aalburg). Het Biesbosch MuseumEiland heeft materiaal in bruikleen beschikbaar gesteld voor de expositie. Er is ook contact met ons gezocht m.b.t. onder meer advisering, beschikbaar stellen bruiklenen e.d.

We nemen actief deel aan zowel de klankbordgroep als de stuurgroep bestemmingsmanagement van de Biesboschregio. Afgelopen jaar hebben kwantitatieve bezoekerstellingen op diverse plaatsen in het gebied plaatsgevonden. Daarin wordt het beeld bevestigd dat vooral de mooie dagen piekdagen zijn.

In samenwerking met de collega-musea hebben we als klankbord gefungeerd voor de gemeente Altena bij de totstandkoming van het nieuwe cultuur- en toeristisch beleid van de gemeente en de subsidieregeling voor musea, die ingaat per 2026.

7. EXPLOITATIEREKENING 2025

JAARREKENINGEN BIESBOSCH MUSEUMEILAND 2025

KOSTEN	MUSEUM	HORECA	BEHEER	INKOMSTEN	MUSEUM	HORECA	BEHEER
Kostprijs van de omzet	€ 70.395	€ 200.070	€ 39.255	Netto-omzet	€ 667.260	605.126	248.641
Personeelskosten				Sponsorbijdragen	€ 26.669	€ -	242.440
Lonen	€ 370.809	€ 276.507	€ -	Donaties & subsidies	€ 41.313	€ -	€ -
Sociale lasten	€ 59.907	€ -	€ -	Overige	€ -	€ -	€ -
Pensioenlasten	€ 37.700	€ -	€ -				
Overige personeelskosten	€ 63.633	€ -	€ -				
Overige bedrijfskosten							
Huisvesting	€ 153.169	€ 105.290	€ 67.225				
Exploitatie	€ 312	€ 27.335					
Verkoop	€ 16.790	€ 12.977					
Kantoor	€ 21.227	€ 919					
Algemeen	€ 21.552	€ 63.333	€ 55.786				
Bankkosten	€ 4.595	€ 2.628	€ 3.810				
Totaal kosten	€ 820.089	€ 689.059	€ 166.076	Totaal inkomsten	€ 735.242	€ 605.126	€ 491.081
				RESULTAAT TOTAAL			
Resultaat voor afschrijvingen	€ -84.847	€ -83.933	€ 325.005		€ 156.225		
Afschrijvingen	€ -	€ -	€ 287.984		€ 287.984		
Resultaat na afschrijvingen	€ -84.847	€ -83.933	€ 37.021		€ -131.759		

Gemeente Altena heeft in 2025 een Toekomstperspectief Kunst, Cultuur, Recreatie en Toerisme 2025-2040 vastgesteld, met als een van de doelen 'kunst en cultuur voor een breed publiek in de gemeente Altena mogelijk maken'. Een structurele subsidieregeling voor musea vanaf 2026 is hier een actie van. Doel van de regeling is ondersteuning bieden bij het behouden en ontwikkelen van de culturele, historische en educatieve functie van musea binnen onze gemeente.

B.V., GIO Coffee B.V., Drabbe Elektrotechniek, Perfect PZ en Biesbosch Assuradeuren steunden ons in 2025 met ruim €55.000,00.

SPONSORING

Als nieuwe sponsors konden wij in 2025 Aqualab, Perfect PZ, Biesbosch Assuradeuren en Drabbe Elektrotechniek verwelkomen. Onze vaste sponsors: Royal van Beest Group B.V., Fluistertours B.V., Vereniging van Waterbouwers, VOX-Impuls, Van de Grijp, Hakkers B.V., Witlox, De Klerk B.V., Hoogendoorn 1961, Aqualab Zuid B.V., A. den Dekker en Zn.

8. PERSONEEL EN ORGANISATIE

BESTUUR BIESBOSCH MUSEUM

In 2025 was de samenstelling van het bestuur als volgt:

Dhr. Y.C.M.G. de Boer - voorzitter
Mevr. M.H. Hakkers - vice voorzitter
Dhr. R. van Diem - penningmeester
Dhr. G.W.M. Lenders - secretaris

Het bestuur vergaderde in 2025 op 13 februari, 27 maart, 10 april, 28 april, 26 juni, 4 september, 27 oktober en 11 december.

COMITÉ VAN AANBEVELING

In 1996 is bij de oprichting van de Vereniging Vrienden een Comité van Aanbeveling aangezocht.

Het Comité bestaat uit de volgende leden:

Dhr. J.K. van Oord
 voorzitter
Mevr. mr. I.R. Adema
 Commissaris van de Koning van de provincie Noord-Brabant
Dhr. J. Heijkoop
 oud-burgemeester van Hendrik-Ido-Ambacht
Dhr. D.C.H. Verheijen
 oud-directeur Parkschap Nationaal Park De Biesbosch
Dhr. P.J. Schoon
 oud-directeur Dordrechts Museum
Dhr. E.B.A. Lichtenberg
 burgemeester van de gemeente Altena
Dhr. J.H. Sloesen
 Directeur-bestuurder Cultuurcluster Roosendaal

Het Comité van Aanbeveling kwam op uitnodiging van het bestuur op 28 oktober bijeen. Tijdens een ontbijtsessie in Museumcafé Biesonder werden het jaarplan 2026 en de plannen met betrekking tot herinrichting gepresenteerd. In oktober is de heer J.H. Sloesen toegetreden tot het Comité.

PERSONEEL BIESBOSCH MUSEUMEILAND

De stichting Biesbosch MuseumEiland heeft 6,6 fte in dienst. In totaal zijn 12 personen werkzaam op het terrein van:

- financiële en personeelsadministratie. (0,88 fte)
- fondsen- en sponsorwerving ter ondersteuning van de directie (0,44 fte)
- beheer en ontvangst bezoekers (2,7 fte)
- verzorging interieur (0,38 fte)

De directie van het museum wordt gevoerd door mevrouw A. de Stigter (commercieel directeur) en de heer P.C.H. van Beek (museaal directeur).

Op 27 januari is de jaarlijkse herhalingscursus BHV in het museumgebouw gehouden.

Op dinsdag 13 februari is officieel afscheid genomen van Thijs Versteeg die op 67-jarige leeftijd met pensioen is gegaan. Hij was sinds 1993 gedetacheerd via MidZuid, het uitvoeringsbedrijf voor de Gemeenschappelijke regeling Werkbedrijf Arbeid Voor Allen (WAVA) namens de gemeenten Altena, Drimmelen, Geertruidenberg en Oosterhout.

MUSEUM CAO

De Museum CAO heeft een nieuwe handboek functie-indeling. Bij de Museum CAO aangesloten musea zijn verplicht hiervoor een cursus te volgen. Anneke van Lelieveld en Annemarie de Stigter hebben aan de door Bureau Leeuwendaal georganiseerde cursus deelgenomen.

STAGES

Verskillende leerlingen van het Altena College en de Schans hebben een meeloopstage gedaan op het Biesbosch MuseumEiland. Ze zijn ingezet bij de balie en in de horeca.

VRIJWILLIGERS

Het Biesbosch MuseumEiland beschikt verder over een trouw en meelevend team van vrijwilligers. Voor zowel grote als kleine musea zijn vrijwilligers onmisbaar. In 2025 waren er zo'n vijftig vrijwilligers op structurele basis actief met onder meer:

- ondersteuning bij baliewerkzaamheden
- archiefwerkzaamheden
- beleidsadviesing
- activiteiten op PR- en promotiegebied
- het (dagelijks) beheer van de installaties in/om het gebouw (o.a. biomassakachels)
- het terreinonderhoud
- specifiek onderhoud aan de Biesbosch Beleving

In 2025 zijn we erin geslaagd het vrijwilligersbestand van de buitenploeg, die buitenterrein en Biesbosch Beleving doet, uit te breiden.

Verder bemant een team van 13 schippers de fluisterboten 'Oh So Still', 'Whisper' en 'Silence', allen eigendom van Biesbosch Fluistertours B.V.

9. GREENKEY / MVO

ENERGIE:

Afgelopen jaar hebben we bijna 2.000 kWh minder energie verbruikt dan in 2024, dit leverde een financieel voordeel van € 12.600,00 op.

In februari is ons Green Key keurmerk niveau GOUD automatisch verlengd. In 2026 worden we weer gekeurd middels een audit.

Vanuit de GreenKey certificering werken wij met een zogenaamd Green Team. Dit Green Team heeft als taak nieuwe acties inzake duurzaamheid te initiëren en te controleren of op de werkvloer de afspraken met betrekking tot duurzaamheid worden nagekomen. Ook is het Green Team verantwoordelijk voor het (doen) uitvoeren van het duurzaamheidsprogramma. Het Green Team werkt met een MVO-actielijst.

BEHAALDE MVO-ACTIEPUNTEN 2025:

- Verduurzaming horeca: menukaart en werkwijze is aangepast.
- Verduurzaming winkelproducten: er is een inventarisatie gemaakt van welke producten wel en niet duurzaam zijn. Bij inkoop wordt gezocht naar betaalbare duurzame varianten.
- Aanschaffen duurzame bedrijfskleding horeca.

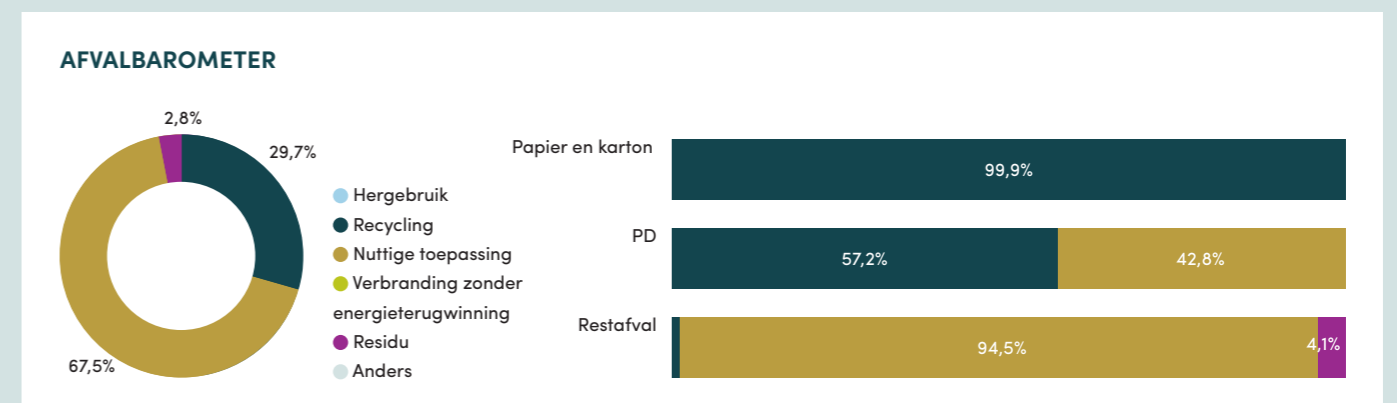
OPENSTAANDE MVO-ACTIEPUNTEN:

- Kostenbesparing op inhuur (stoelen aanschaffen ipv huren, mogelijkheid krachtstroomaansluiting laten onderzoeken).
- Realiseren oplaadpunt voor elektrische auto's.
- Aanschaf van een kleine windvaan voor opwekking van energie.

De laatste 2 punten betreffen lange termijnwensen, waar op dit moment geen lopende actie op zit.

LANGE TERMIJN MVO-DOELSTELLINGEN (2030):

Reductie van percentages restafval, watergebruik en elektriciteit en het nog verder verduurzamen van het assortiment in horeca en winkel en kantoorartikelen. Aan deze punten wordt constant aandacht besteed.

10. VERENIGING VRIENDEN VAN HET BIESBOSCH MUSEUMEILAND EN SPONSOREN

De Vereniging Vrienden van het Biesbosch MuseumEiland telde in 2025 185 leden en stelt zich ten doel het museum financieel te steunen, maar leden werken ook als ambassadeurs aan de (naams-) bekendheid van het museum.

In de voorbije 25 jaar heeft de vereniging jaarlijks projecten gefinancierd zoals de inrichting van de Huib den Tuinder bibliotheek in het vernieuwde museum; de restauratie van het schilderij van de Sint-Elisabethsvloed, het vertalen van teksten in het museum voor buitenlandse bezoekers en bewegwijzering van het buitenmuseum De Pannekoek. Het jaarlijkse onderhoud van de grienden van het buitenmuseum wordt eveneens mede bekostigd door de Vrienden. In 2023 kon dankzij een donatie van de Vereniging een zitmaaiër voor de vrijwilligersploeg die het eiland verzorgt, worden aangeschaft.

De jaarvergaderingen van de vereniging wordt jaarlijks in het museum gehouden. Belangstellenden die lid van de vereniging willen worden, kunnen zich via de link www.biesboschmuseumeiland.nl/vereniging-vrienden/ op onze website aanmelden bij de Vereniging.

VRIENDEN EN
SPONSOREN
BEDANKT!

11. GOVERNANCE CODE

Het Biesbosch MuseumEiland past de acht principes en de aanbevelingen van de Governance Code Cultuur 2019 toe en doet hierbij verslag in de jaarstukken.

Principe 1: Waarden scheppen voor en in de samenleving

Het Biesbosch MuseumEiland realiseert zijn maatschappelijke doelstelling door culturele waarde te bewaren en over te dragen: komende jaren maken we het Biesbosch MuseumEiland klaar voor toekomst. We creëren een plaats waar alle generaties zich thuis voelen, geprikkeld worden en zich kunnen ontwikkelen. We bouwen aan een robuust, modern, veilig, attractief doe- en belevingsmuseum. We laten ons inspireren door maatschappelijke thema's als klimaat(verandering) en milieu. Het afgelopen jaar zijn we gestart met de herinrichting van 2 museumzalen. Het thema is klimaat: waterveiligheid. We werken hiervoor samen met Rijkswaterstaat en de betrokken waterschappen. De doelgroepen 'jeugd' en 'nieuwe generaties' krijgen extra aandacht. Verder werken we constant aan de verbetering van de toegankelijkheid van het Biesbosch MuseumEiland. In 2025 richten we ons specifiek op mensen met een fysieke en visuele beperking.

Principe 2: Toepassen en/of toelichten

Het Biesbosch MuseumEiland past de principes en aanbevelingen van de Governance Code Cultuur 2019 toe en doet hiervan verslag in de jaarstukken. De Governance Code Cultuur 2019 is nog niet volledig geïmplementeerd: Bestuurs- en directiereglement zijn in 2023 aangepast aan de gewijzigde statuten. Een jaarlijkse zelfevaluatie door het bestuur is een volgende te nemen stap.

Principe 3: Onafhankelijk en integer handelen

In de statuten en daaruit voortvloeiend het bestuurs- en directiereglement staat beschreven hoe bestuurs- en directieleden om dienen te gaan met tegenstrijdige belangen en hoe integer te handelen. In 2025 is geen sprake geweest van belangenverstremming of tegenstrijdig belang.

Principe 4: Handelen volgens verdeling taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden

Bestuurs- en directieleden handelen volgens het bestuurs- en directiereglement, waarin de verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn vastgelegd.

Principe 5: Zorgvuldig besturen

Het bestuur is eindverantwoordelijk voor de algemene leiding, het functioneren en de resultaten van de organisatie. De directie geeft namens het bestuur uitvoering aan

de dagelijkse leiding. De directie rapporteert daarover geregeld aan het bestuur. De verplichtingen daarover staan omschreven in het bestuurs- en directiereglement. Er wordt nog niet om de 4 jaar van accountantsbureau gewisseld en ook de jaarlijkse zelfevaluatie (1x per 3 jaar onder externe begeleiding) moet nog ter hand worden genomen.

Principe 6: Omgang met mensen en middelen

Het bestuur gaat zorgvuldig en verantwoord om met de mensen en de middelen van de organisatie. De Museum CAO wordt toegepast en er is een klachtenregeling en een beleid ongewenste omgangsvormen. Het plan van aanpak voor de implementatie van de Code Diversiteit & Inclusie en de Code Fair Practice is vastgesteld en de uitvoering ervan is ter hand genomen. Er is een externe vertrouwenspersoon benoemd.

Er is geen gedragscode en/of integriteitscode voor het bestuur. De (organisatie brede) risicobeheersing en controle zijn nader uitgewerkt in het bestuursverslag.

Principe 7 vervalt in de bestuur-directie-versie van de Governance Code Cultuur.

Principe 8: Deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid

Het bestuur is verantwoordelijk voor zijn samenstelling en waarborgt daarbij deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid.

Het rooster van optreden is opgenomen in het jaarverslag en staat op de website. Bij de invulling van vacatures wordt de Code Diversiteit & Inclusie gevolgd. De profielschets van het bestuur is actueel.

Er is nog geen introductieprogramma voor nieuwe bestuursleden.

CODE DIVERSITEIT & INCLUSIE

Het Biesbosch MuseumEiland onderschrijft de code en streeft ernaar om op alle P's van de code (Partners, Personeel, Programma, Publiek) de diversiteit en inclusie te verbeteren. Bestuur en directie hebben het plan van aanpak inclusief stappenplan om Diversiteit & Inclusie verder te implementeren in de organisatie vastgesteld. De directie heeft de implementatie ter hand genomen.

CODE FAIR PRACTICE

De Stichting Biesbosch MuseumEiland erkent de Fair Practice Code en onderschrijft het streven voor duurzaam, eerlijk en transparant ondernemen en werken in kunst en cultuur.

Sinds januari 2021 zijn we als Stichting Biesbosch MuseumEiland toegetreden tot de Museumvereniging en passen we de Museum-CAO toe, zowel qua salariering als de secundaire arbeidsvoorwaarden. Functiebeschrijvingen zijn aangepast op basis van het handboek van de Museumvereniging. Verder wordt er structureel thuisgewerkt door de kantoormedewerkers. Zij ontvingen hier in 2025 geen thuiswerkvergoeding voor. Tegelijkertijd wordt bij thuiswerken ook geen kilometervergoeding uitbetaald.

